

LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTAS

MOTYVUOTA IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VERTINIMO MAŽOS VERTĖS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ SRITYJE

2021 m. rugsėjo 29 d.
Kaunas

VEIKLOS SRITIES VERTINIMO APRAŠYMAS

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą mažos vertės viešųjų pirkimų srityje atliko Lietuvos energetikos instituto (toliau – Institutas) antikorupcinės analizės ir vertinimo mažos vertės viešųjų pirkimų srityje atlikimo darbo grupė, sudaryta LEI direktoriaus 2021 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. V1-22.

Analizuotas laikotarpis 2020 m. I–IV ketvirčiai.

1. VEIKLOS SRITIES ESAMOS SITUACIJOS VERTINIMAS

Buvo analizuojami mažos vertės viešieji pirkimai, vykdomi iš lėšų šaltinių, patvirtintų Lietuvos energetikos instituto įstatuose (toliau – Įstatuose). Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis vykdomi viešieji pirkimai yra papildomai atrankos būdu tikrinami projektą įgyvendinančiosios institucijos, todėl į analizę ir vertinimą neįtraukti.

Darbo grupė esamą situaciją Instituto mažos vertės viešųjų pirkimų srityje (viešųjų pirkimų reglamentavimas, vykdymas ir kontrolė) vertino pagal šiuos kriterijus:

1. Instituto patvirtinti dokumentai, susiję su viešųjų pirkimų organizavimu ir vykdymu, jų naudojimas. Vertinant faktines aplinkybes, pažymima, kad Institute yra įdiegta Kokybės ir aplinkos apsaugos vadybos sistema. Šios vadybos sistemos proceso apraše PA-07 „Pirkimų valdymas“ (toliau – Proceso aprašas) reglamentuotas Instituto viešųjų pirkimų vykdymas. Direktorius patvirtintas dokumentas galioja nuo 2018-01-30.

2020 m. atlikti Proceso aprašo keitimai su fiksuota galiojimo pradžia, susiję su pirkimų organizatoriams leidžiamų vykdyti prekių ir paslaugų viešojo pirkimo verte, žodžiu sudaromų pirkimo sutarčių verte, nurodytos pirkimų iniciatoriaus ir pirkimų organizatoriaus funkcijos, mažos vertės pirkimo dokumentų saugojimas ir už šių dokumentų valdymą atsakingi darbuotojai, patikslinta Pirkimų sąrašo papildymo tvarka, patikslinta mažos vertės pirkimų vykdymo operograma, papildytas MTEP santrumpa ir MTEP veiklai svarbaus tiekėjo apibrėžtimi, patikslinta Tiekėjų apklausos forma, pateiktos naujos MTEP veiklai svarbaus tiekėjo vertinimo pažymos ir MTEP veiklai svarbių tiekėjų sąrašo formos.

Institute viešųjų pirkimų organizavimui ir vykdymui naudojamos Proceso apraše reglamentuotos dokumentų formos:

- pirkimų plano forma F1-PA-07;
- pirkimo paraiškos forma F3-PA-07;
- tiekėjų apklausos pažymos forma F4-PA-07;
- MTEP veiklai svarbių tiekėjų vertinimo pažymos ir sąrašo formos F5-PA-07;
- Instituto padalinio pirkimų registracijos žurnalo forma F6-PA-07.

Institute naudojama Nešališkumo deklaracijos tipinė forma, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus, parengta pagal Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. 1S-93 „Dėl nešališkumo deklaracijos

tipinės formos patvirtinimo“) reikalavimus. Konfidencialumo pasižadėjimus ir nešališkumo deklaracijas yra pasirašę Instituto viešojo pirkimo komisijos nariai, ekspertai, padalinių pirkimų organizatoriai ir pirkimų iniciatoriai.

Viešojo pirkimo komisijos funkcijas, teises ir pareigas, darbo organizavimo tvarką apibrėžia viešojo pirkimo komisijos darbo reglamentas. Padalinių pirkimų organizatorių funkcijos apibrėžtos Proceso apraše.

Atsižvelgiant į nurodytą analizės ir vertinimo metu gautą ir patikrintą informaciją, matyti, kad Institute patvirtinti dokumentai, susiję su viešųjų pirkimų organizavimu ir valdymu. Patvirtintos dokumentų formos yra nuolat peržiūrimos, atnaujinamos ir tinkamai naudojamos, vykdamas mažos vertės viešuosius pirkimus, todėl darytina išvada, **kad pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

2. Instituto viešųjų pirkimų organizavimą reglamentuojančių dokumentų aktualumas. Nustatyta, kad Institute galiojančios dokumentų nuostatos neprieštarauja Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo, patvirtinto Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas) nuostatomis. Vėlesni įstatymo pakeitimai neturėjo įtakos Proceso aprašo nuostatomis, kadangi esminiai reikalavimai, susiję su viešųjų pirkimų organizavimu ir vykdymu, nesikeitė.

Analizuojamu laikotarpiu išleistas 2020 m. vasario 3 d. Instituto direktoriaus įsakymas Nr. V1-7° „Dėl pirkimo organizatoriaus skyrimo“ bei 2020 m. gegužės 18 d. Instituto direktoriaus įsakymas Nr. V1-26 „Dėl nuolatinės viešojo pirkimo komisijos sudarymo, užduočių nustatymo, darbo reglamento patvirtinimo“.

Instituto viešojo pirkimo komisijos (toliau – Komisija) darbo reglamentas patvirtintas Direktorius 2020 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. V1-26. Reglamente nurodyta Komisijos paskirtis – organizuoti ir atlikti Institutui reikalingų prekių ir paslaugų viešąjį pirkimą. Reglamente konstatuojama, kad Komisija savo veikloje vadovaujasi Europos Sąjungos tiesiogiai taikomais teisės aktais, Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas), kitais viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais, Instituto kokybės ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos proceso aprašu „Pirkimų valdymas“, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu ir reglamentu. Komisija savo sprendimus priima laikydamasi nešališkumo, objektyvumo, lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. Priimdama sprendimus Komisija yra savarankiška.

Atlikus analizę ir vertinimą matyti, kad Institute reglamentuotos viešųjų pirkimų procedūros užtikrina veiklos atitiktį Viešųjų pirkimų įstatymo ir Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo nuostatomis. Institute vykdoma toliau aprašoma aiški ir nuosekli viešųjų pirkimų vykdymo prevencinė ir paskesnioji kontrolė, kurios metu įvertinama vykdomų procedūrų atitiktis aktualių teisės aktų reikalavimams, todėl darytina išvada, **kad pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

3. Prevencinė pirkimų kontrolė, jos aprašymo detalumas ir vykdomų procedūrų atitiktis aprašymui. Nustatyta, kad Institute vykdoma prevencinė pirkimų kontrolė yra reglamentuota ir faktiškai atliekama.

Pirkimo iniciatorius, inicijuodamas pirkimą, rengia pirkimo paraišką, kurią suderinęs su vyriaus. buhalteriu ir direktoriumi, teikia Komisijos pirmininkui (pirkimams nuo 10000 Eur be PVM). Pirkimo iniciatoriaus paraiška atmetama, jei nepagrįstas pirkimo reikalingumas, pirkimui nepakanka lėšų ar dėl kitų priežasčių, apie kurias Instituto direktorius pažymi atmetimoje paraiškoje.

Atlikus Komisijos gautų pirkimo paraiškų analizę ir vertinimą matyti, kad prevencinė pirkimų kontrolė ir jos vykdymas yra reglamentuotas: nustatoma kelių lygių kontrolė: pirkimų iniciatorius –vyriaus. buhalteris – Instituto direktorius – viešojo pirkimo komisija, apibrėžtos asmenų funkcijos ir veiksmai, vykdant šią kontrolę.

Patikrinus padalinių pirkimų organizatorių vykdomus mažos vertės viešuosius pirkimus, nustatyta, kad ne visada rengiama pirkimo paraiška ir neatliekama jos prevencinė kontrolė, t. y. nesuderinama su vyriaus. buhalteriu įvertinti, ar pakanka lėšų planuojamam pirkiniui įsigyti.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, **kad pagal šį kriterijų nedidelei korupcijos tikimybei atsirasti prielaidą galėtų sudaryti tai, kad Proceso apraše nėra detalčiai apibrėžta Instituto padalinių pirkimų organizatorių vykdomų pirkimų prevencinė kontrolė.**

4. Institute taikomi reputacijos, nešališkumo, konfidencialumo reikalavimai pirkimo iniciatoriams, organizatoriams, viešųjų pirkimų komisijos nariams ir kitiems viešuosiuose pirkimuose dalyvaujantiems asmenims, kurių veiksmai gali turėti įtaką pirkimo procese, jų aprašymas ir taikymas. Analizės ir vertinimo metu buvo nustatyta, kad visi viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantys asmenys yra pasirašę nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasižadėjimus ir susipažinę su jiems keliamais reikalavimais.

Atlikus analizę ir vertinimą matyti, kad reputacijos, nešališkumo ir konfidencialumo reikalavimai institute yra išsamiai aprašyti, konfidencialumo pasižadėjimus ir nešališkumo deklaracijas pirkimuose dalyvaujantys asmenys yra pasirašę, todėl darytina išvada, kad **pagal šį kriterijų mažai prielaidų atsirasti korupcijai.**

5. Viešųjų pirkimų inicijavimo, vykdymo ir kontrolės funkcijų atskyrimas. Išanalizavus Proceso aprašo nuostatas, matyti, kad pirkimų vykdymo ir kontrolės atskyrimas yra nustatytas: pirkimo vykdymo rezultatai (sutartys, tiekėjų apklausos pažymos) yra pasirašomi instituto vadovo arba jo įgalioto asmens. Pirkimų inicijavimo ir vykdymo atskyrimas nustatytas. **Funkcijų atskyrimo principo Institute laikomasi, todėl pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

6. Interesų konfliktų rizikos vertinimas. Nustatyta, kad Institute yra reguliariai informuojama bei Instituto tinklalapyje pateikiama informacija apie Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo tvarką. Tvarkoje aiškiai ir išsamiai reglamentuota privačių interesų deklaravimo tvarka, kuri taikoma ir viešuosius pirkimus vykdančioms ar viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems asmenims. Tikrinama, ar pirkimo iniciatoriai, organizatoriai, viešojo pirkimo komisijos nariai ir kiti pirkimuose dalyvaujantys asmenys ir / ar su jais susiję asmenys yra užpildę privačių interesų deklaracijas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nustatyta tvarka. Instituto darbuotojai periodiškai informuojami apie šio įstatymo pakeitimus. Šią funkciją vykdo oficialiai paskirtas Instituto darbuotojas. Su pateiktomis deklaracijomis Institute susipažinama, jų teikimo kontrolė vykdoma ir patikra atliekama Privačių interesų deklaracijų registre (PINREG). Kadangi privačių interesų deklaravimo ir kontrolės tvarka Institute yra aiškiai ir išsamiai reglamentuota ir atrankos būdu patikrinus viešųjų pirkimų komisijų narių, už pirkimų vykdymą atsakingo asmens viešai skelbiamas privačių interesų deklaracijas, matyti, kad jos pateiktos tinkamai, darytina išvada, kad **pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

7. Techninių specifikacijų viešiesiems pirkimams rengimo ir derinimo reglamentavimas. Proceso apraše nustatyta, kad Pirkimo iniciatorius inicijuoja pirkimus, parengdamas ir pateikdamas paraišką, kurios sudedamoji dalis yra perkamų prekių, paslaugų, darbų techninė specifikacija.

Rengdamas paraišką, Pirkimo iniciatorius konsultuojasi su už pirkimų vykdymą atsakingu asmeniu, o prireikus, konsultuojasi su kitais specialistais dėl techninės specifikacijos rengimo.

Atlikus pirkimo dokumentų peržiūrą nustatyta, kad techninių specifikacijų viešiesiems pirkimams rengimas ir derinimas Institute yra aiškiai ir išsamiai reglamentuotas, todėl manytina, kad **pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

8. Pareigos naudotis CPO katalogu reglamentavimas ir vykdymo kontrolė. Nustatyta, kad, Institute, inicijuojant viešąjį pirkimą, kurį atlieka Komisija (kai numatoma pirkimo sutarties vertė yra virš 10 000 Eur be PVM) , yra tikrinama, ar yra galimybė įsigyti prekes, paslaugas ar darbus iš CPO katalogo. Pirkimo iniciatorius pirkimo paraiškoje privalo nurodyti, ar prekės, paslaugos arba darbai įsigijami iš CPO. Jei siūloma pirkti ne iš CPO katalogo, pirkimo paraiškoje turi būti nurodytas pagrindimas kodėl.

Atrankos būdu patikrinus pirkimo paraišką, matyti, kad pirkimo iniciatoriai šią pareigą vykdo ir pirkimo paraiškose pažymi, ar yra galimybė prekes, paslaugas ar darbus įsigyti iš CPO katalogo Instituto vadovas tvirtindamas ar atmesdamas pirkimų paraišką, susipažįsta su pirkimų iniciatoriaus pateiktu galimybės įsigyti prekes, paslaugas, darbus per CPO įvertinimu. Pirkimų proceso apraše išsamiai reglamentuojama procedūra, kai yra galimybė prekes, paslaugas ar darbus įsigyti iš CPO katalogo, tačiau juos ketinama pirkti kitu būdu: pirkimo paraiškoje pirkimo iniciatorius nurodo išsamius motyvus, kodėl netikslinga reikalingas prekes, paslaugas ar darbus pirkti iš CPO. Kadangi Proceso apraše numatyta galimybė naudotis CPO katalogu inicijuojant kiekvieną viešąjį pirkimą ir ji faktiškai vykdoma, taip pat detalčiai reglamentuoti atvejai, kai galima nesinaudoti CPO katalogu, darytina išvada, kad **pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

9. Pirkimo būdo pasirinkimas. Nustatyta, kad pasirenkant pirkimo būdą vadovaujamosi Viešųjų pirkimų įstatymo 4 straipsnyje apibrėžtomis pirkimo vertės ribomis, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 (4 ir 21 punktai). Pirkimo būdas nurodomas Instituto metiniame pirkimų plane, taigi užfiksuojamas. Pirkimo būdą pasirenka viešąjį pirkimą vykdytys padalinių pirkimo organizatoriai arba Komisija. Atrankos būdu patikrinus Komisijos posėdžių protokolus, matyti, kad pirkimo būdo pasirinkimas yra užfiksuojamas pirkimo dokumentuose. Kriterijai, kai atliekama neskelbiama apklausa, nėra detalizuoti Proceso apraše, vadovaujamosi Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo nuostatomis, bet iš pirkimo dokumentų matyti, kad daugumos neskelbiamų pirkimų atveju atliekama tiekėjų apklausa raštu, užtikrinant viešojo pirkimo procedūrų atsekamumą.

Analizuojant vykdytus mažos vertės viešuosius pirkimus, matyti, kad neskelbiamos apklausos būdas dažniausiai pasirenkamas, kai pirkimų plane numatytas prekes ar paslaugas gali pateikti/suteikti vienintelis Lietuvos ar užsienio tiekėjas dėl pirkimo objekto specifiškumo. Dažniausiai pasitaikantys atvejai – perkami straipsniai konkrečiame spaudos leidinyje, perkama specifinė įranga mokslinei veiklai užtikrinti, perkamos mokymų paslaugos, kurios vyksta konkrečią dieną, konkrečia tematika ir panašiai. Kaip matyti iš pirkimo dokumentų, Institutas, vykdydamas apklausas raštu, dažniau renkasi ne apklausą CVP IS priemonėmis, bet alternatyvų priimtina būdą – apklausas elektroniniu paštu, kurios vykdomos operatyviau. Pirkimo procedūros vykdymas raštu užtikrina pirkimo procedūrų atsekamumą, **todėl manytina, kad pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

10. Tiekėjų, kuriuos privaloma apklausti neskelbiamos apklausos metu, skaičiaus nustatymas. Proceso apraše nėra apibrėžti kriterijai, kokiais atvejais vykdyt neskelbiamą apklausą privaloma kreiptis į daugiau nei vieną tiekėją, vadovaujamosi Mažos vertės pirkimų

tvarkos aprašo reikalavimais. Atlikus mažos vertės pirkimų 2020 m. analizę, nustatytas 1091 atvejis, kai neskelbiamos apklausos būdu buvo kreipiamasi į vieną tiekėją.

Aiškių kriterijų dėl apklausiamų tiekėjų skaičiaus nenustatymas Proceso apraše, vykdant neskelbiamą apklausą, **galimai sudaro prielaidas korupcijai atsirasti, kadangi nėra aišku, kada privaloma kreiptis į daugiau nei vieną tiekėją.**

Siūloma Proceso apraše nurodyti kriterijus, kuriems esant vykdant neskelbiamą apklausą reikia kreiptis į daugiau nei vieną tiekėją, pvz. perkant populiarias prekes, kurias rinkoje siūlo ne vienas tiekėjas.

11. Pirkimo vykdytojų paskyrimo reglamentavimo išsamumas. Proceso apraše apibrėžta, kada viešojo pirkimo procedūras vykdo pirkimo organizatorius, o kada Komisija. Instituto viešuosius pirkimus organizuoja ir atlieka:

Komisija:

- kai prekių ar paslaugų pirkimo numatoma vertė yra ne mažesnė kaip 58 000 Eur (penkiasdešimt aštuoni tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM)), o darbų pirkimo numatoma vertė ne mažesnė kaip 145 000 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų) (be PVM). Pirkimai vykdomi vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu.

- kai prekių ar paslaugų pirkimo vertė yra mažesnė kaip 58 000 Eur (penkiasdešimt aštuoni tūkstančiai eurų), o darbų – mažesnė kaip 145 000 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų) (be PVM). Pirkimai vykdomi vadovaujantis Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu.

Pirkimų organizatoriai yra įgalioti atlikti mažos vertės pirkimus, kai prekių, paslaugų ar darbų numatomos sudaryti pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 10 000 eurų (dešimt tūkstančių eurų) be PVM. Pirkimų organizatoriai vadovaujasi Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu.

Nustatyta, kad pirkimo vykdytojų paskyrimas yra detalčiai reglamentuotas, atsižvelgiant į pirkimo vertę, **todėl manytina, kad pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

12. Pirkimo procedūros įforminimo detalumas. Tais atvejais, kai pirkimui vykdyti sudaroma Komisija, pirkimo būdą pasirenka ir pirkimo procedūras vykdo pirkimo Komisija. Komisijos veikla fiksuojama komisijos posėdžių protokoluose. Pirkimo organizatorius vykdo tik pirkimus, kurių vertė neviršija 10 000 Eur be PVM, šie pirkimai vykdomi apklausos būdu, apklausos būdu (žodžiu, raštu) pasirinkimas užfiksuojamas tiekėjų apklausos pažymyje, procedūros įforminamos tiekėjų apklausos pažymomis. Parengtas mažos vertės pirkimų tiekėjų apklausos pažymys tvirtina padalinio vadovas, tokiu būdu atliekama mažos vertės pirkimų pažymų prevencinė kontrolė. Už viešųjų pirkimų vykdymą atsakingi asmenys yra tiesiogiai pavaldūs instituto direktoriaus pavaduotojui. Atsižvelgiant į tai, kad Proceso apraše išsamiai reglamentuojama, kokiais dokumentais turi būti įforminami pirkimo procedūros rezultatai, pasirinktas pirkimo būdas yra užfiksuojamas ir motyvuojamas, taip pat į tai, kad vykdoma prevencinė mažos vertės pirkimų kontrolė manytina, **kad pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

13. Tiekėjų pasiūlymų konfidencialumo užtikrinimas. Komisijos nariai, pirkimų organizatoriai, ekspertai pasirašo konfidencialumo pasižadėjimus, kuriuose įsipareigoja saugoti konfidencialią informaciją. **Manytina, kad pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

14. Pirkimo sutarčių rengimo, vykdymo ir keitimo reglamentavimo išsamumas.

Pareiga parengti pirkimo sutartį yra numatyta teisininko pareigybės aprašyme. Be teisininko, pirkimo sutartis peržiūri ir vizuoja įstaigos vyr. buhalteris ir vidaus auditorius. Sutartyse

nurodomi už sutarties vykdymo priežiūrą atsakingi darbuotojai. Manytina, **kad pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.**

15. Viešųjų pirkimų plano rengimo reglamentavimo išsamumas. Pirkimų planas rengiamas atsižvelgiant į Institutui einamaisiais biudžetiniais metais skirtus valstybės biudžeto asignavimus, Europos Sąjungos struktūrinių fondų šiam tikslui skirtas lėšas, investicinių projektų ir kitas lėšas. Proceso apraše nustatyta, kad pirkimų planą pagal gautą iš Instituto padalinių informaciją rengia viešojo pirkimo komisijos pirmininkas ir teikia tvirtinti Instituto direktoriui. Pirkimų planas turi būti parengtas ir patvirtintas iki einamųjų metų kovo 1 d. Proceso apraše yra reglamentuota ir pirkimų plano forma.

2020 m. sudarytas viešųjų pirkimų planas šiuos nustatytus reikalavimus atitinka. Manytina, **kad pagal šį kriterijų prielaidų atsirasti korupcijai nėra.** Siūloma padalinių pirkimo planus pateikti Komisijai prieš tai suderinus su vyriaus. buhalteriu, aiškiau reglamentuoti plano papildymo, derinimo ir tvirtinimo procedūrą.

2. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

Atlikus Instituto mažos vertės viešųjų pirkimų reglamentavimo, vykdymo ir kontrolės analizę ir vertinimą, matyti, kad Instituto mažos vertės viešųjų pirkimų reglamentavimas, vykdymas ir kontrolė iš esmės atitinka apibrėžtus kriterijus, tad esama situacija nesudaro ženklių prielaidų atsirasti korupcijai. Vis dėlto, buvo nustatyti tam tikri skirtumai tarp esamos situacijos ir tos, kuri turėtų būti pagal vertinimo kriterijus. Šie skirtumai gali turėti nedidelę įtaką korupcijai atsirasti.

Institutas yra biudžetinė įstaiga, pavaldi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Viešuosius pirkimus Institutas vykdo iš Instituto Įstatuose numatytų lėšų. Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų finansuojamų projektų mažos vertės viešųjų pirkimų planavimas ir vykdymas yra derinamas su Įgyvendinančiąja institucija. Vykdamas viešuosius pirkimus iš valstybės biudžeto asignavimų, papildomas patvirtinimas iš kitų institucijų Institutui nėra reikalingas, todėl atlikta korupcijos rizikos analizė ir vertinimas pagal 1 aprašymo dalyje apibrėžtus kriterijus.

3. PRIEŽASTYS, DIDINANČIOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS LYGĮ

Analizės ir vertinimo metu nustatytos šios korupcijos pasireiškimo lygį galimai didinančios priežastys:

1. Ne visuomet vykdoma pirkimų iki 10000 Eur be PVM, kuriuos vykdo pirkimų organizatoriai, paraiškų prevencinė kontrolė. Tik jau išrašytas sąskaitas faktūras vizuoja vyriausiasis buhalteris ir tvirtina direktorius.

2. Aiškių kriterijų dėl apklausiamų tiekėjų skaičiaus neapibrėžtumas, kai yra rinkoje pasiūla, vykdamas neskelbiamą apklausą, Proceso apraše galimai sudaro prielaidas korupcijai atsirasti, kadangi nėra aišku, kada privaloma kreiptis į daugiau nei vieną tiekėją

3. Proceso apraše nepakankami išsamiai reglamentuotos viešųjų pirkimų plano papildymo, derinimo ir tvirtinimo procedūros.

4. PASIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS
PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

Priemonės	Įvykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijai
1. Patikslinti Lietuvos energetikos instituto kokybės ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos proceso aprašą „Pirkimų valdymas“ (toliau – Instituto Proceso aprašas), padalinių pirkimų inicijavimo paraiškos pildymą ir derinimą.	2021 m. IV ketv.	Pirkinių, kurių vertė iki 10000 Eur be PVM prevencinė kontrolė. Aiškiai apibrėžti nuo kokios kainos ir kokioms prekėms padalinių pirkimų iniciatoriai/organizatoriai turi rengti paraišką ir teikti derinti vyriaus. buhalteriu.	Suderintų su vyriaus. buhalteriu paraiškų, pirkiniams iki 10000 Eur be PVM, skaičius
2. Papildyti Instituto Proceso aprašą rekomendacija, atliekant mažos vertės pirkimus neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu ir / arba raštu), pirkimų organizatoriams plačiau taikyti daugiau nei vieno tiekėjo apklausą.	2021 m. IV ketv.	Išplėstas tiekėjų, į kuriuos vykdant neskelbiamą apklausą reikalinga kreiptis, skaičius ir užtikrintas kainos ir kokybės optimizavimas.	Neskelbiamų pirkimų skaičiaus sumažėjimas, kai kreipiamasi į vieną tiekėją
3. Papildyti Instituto Proceso aprašą viešųjų pirkimų plano papildymo, derinimo ir tvirtinimo tvarkos aprašymu.	2021 m. IV ketv.	Užtikrintas viešųjų pirkimų plano rengimo reglamentavimo išsamumas, panaikinta prielaida korupcijai atsirasti.	Detaliai apibrėžta viešųjų pirkimų plano sudarymo inicijavimo stadija, numatyta einamaisiais metais siūlomų pirkti prekių ir paslaugų sąrašų rengimo, teikimo ir derinimo procedūra.
4. Didinti prekių, paslaugų ir darbų pirkimų skaičių iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją, jeigu galimos įsigyti prekės, paslaugos ar darbai atitinka Instituto poreikius.	Nuolat	Greitesnis prekių, paslaugų ir darbų įsigijimas.	Įvykdytų prekių, paslaugų ir darbų pirkimų iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją skaičius.
5. Atliekant mažos vertės pirkimus neskelbiamos apklausos būdu, rekomenduoti pirkimų organizatoriams atlikti juos raštu, siekiant užtikrinti, jog būtų fiksuojama reikiama informacija raštu ir užtikrinamas atsekamumas.	Nuolat	Sumažintas mažos vertės pirkimų, atliekamų neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu), skaičius.	Mažos vertės pirkimų, atliekamų neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu), skaičiaus mažėjimas.

Direktorius

Sigitas Rimkevičius